

Agnieszka Zembruska

Dolnośląska Szkoła Wyższa, Wrocław

Daria Zielińska-Pękał

Uniwersytet Zielonogórski

***Decent Work, Equity and Inclusion. Passwords
for the present and the future. Sprawozdanie
z międzynarodowej konferencji w Padwie,
5–7 października 2017 r.***

Naukowe spotkania na Uniwersytecie w Padwie od kilku już lat wpisują się w ważną i znaczącą dyskusję, toczącą się wokół doradztwa zawodowego, poradnictwa kariery, jak również poradcoznawstwa. W tym roku międzynarodowy kongres skupił zarówno badaczy zajmujących się ekonomicznymi i społecznymi wymiarami poradnictwa i edukacji zawodowej, praktyków poradnictwa zawodowego i poradnictwa kariery, jak i decydentów pochodzących z różnych krajów. Zorganizowany został przez instytucje i podmioty, które w innowacyjny oraz zaangażowany sposób włączają się w kreowanie naukowego środowiska poradnictwa kariery. Organizatorami była więc m.in.: Sieć Innowacji w Doradztwie Zawodowym i Doradztwie w Europie (NICE); Europejskie Stowarzyszenie Projektowania Zawodowego i Doradztwa Zawodowego (ESVDC); Włoskie Stowarzyszenie Poradnictwa Zawodowego (SIO); Laboratorium Badań i Interwencji w Projektowaniu Zawodowym i Poradnictwie Zawodowym (La.R.I.O.S); Międzynarodowa Sieć Gospodarki Społecznej (Res-int); padewska Uniwersytecka Sieć Poradnictwa oraz Uniwersyteckie Centrum ds. Niepełnosprawności i Integracji. Sięgnięcie po doświadczenia tak szerokiego spektrum zaangażowanych podmiotów dało możliwość połączenia różnorodnych instytucjonalnych sił i punktów widzenia w określaniu wspólnych działań. Celem tegorocznej konferencji było bowiem podjęcie próby opracowania strategii mających na celu poprawę dostępu do godnej pracy. Realizację tego celu miała umożliwić międzynarodowa, wielo- i interdyscyplinarna debata nad teoretycznymi i metodologicznymi podejściami; nad zasobami, instrumentami, aplikacjami i społecznościami zawodowymi, które należałoby uwzględnić w opracowywaniu nowych strategii wsparcia. Organizatorzy podkreślali również potrzebę identyfikowania w owej debacie warunków ograniczających, pracując nad propozycjami rozwiązań znaczących nierówności i barier dla pełnej integracji.

Konferencja koncentrowała się wokół trzech głównych zagadnień – godnej pracy (*decent work*), sprawiedliwości (*equity*) oraz integracji (*inclusion*). To one, w myśl organizatorów, powinny kierować obecną i przyszłą karierą ludzi oraz rozwojem ludzkich zasobów. Dlatego też harmonogram konferencji proponował tematyczne sympozja, w ramach których uwaga prelegentów skoncentrowana była na przeanalizowaniu trzech współzależnych dróg ich rozwiązań. Jedną z nich zakładała badanie zmian zachodzących we współczesnym świecie pracy, jak również ich konsekwencji dla funkcjonowania systemów edukacyjnych, ekonomicznych i społecznych. Druga dotyczyła propozycji w zakresie organizowania bardziej etycznej i społecznej gospodarki oraz wsparcia umożliwiającego wszystkim dostęp do godnej pracy. Trzecia natomiast ukierunkowana była na identyfikację innowacyjnych i interdyscyplinarnych strategii projektowania, wdrażania oraz oceny indywidualnych i wielkoskalowych rozwiązań, budujących potencjał profesjonalistów i organizacji w celu zapewnienia wysokiej jakości usług w zakresie rozwoju kariery i rozwoju siły roboczej.

Gospodarzami konferencji są niezmiennie od lat prof. Laura Nota oraz prof. Salvatore Soresi – pracownicy naukowcy Uniwersytetu w Padwie. I tym razem to oni rozpoczęli trzydniowe obrady, podejmując próbę wyjaśnienia roli i znaczenia trzech tytułowych zagadnień konferencji z punktu widzenia przyszłości współczesnych społeczeństw i witając zgromadzonych uczestników. Wśród zaproszonych gości należy wymienić m.in. prof. Marię Duarte z Uniwersytetu w Lizbonie, Jacques'a Pouyada z Uniwersytetu w Bourdeaux, czy Davida L. Bluesteina z Boston College.

W ramach konferencji odbyły się trzy przedpołudniowe sesje plenarne. Pierwsza z nich wprowadzała do szerokiej tematyki zaproponowanej przez gospodarzy. Tego dnia profesorowie z Padwy, Rzymu, Tel Avivu, Hongkongu i Dakoty zaprosili uczestników kongresu do poszukiwania odpowiedzi na pytania o możliwość i realność prowadzenia działań łączących w sobie zarówno założenia godnej pracy, sprawiedliwości, jak i integracji. Można tu było usłyszeć m.in. takie wystąpienia, jak: „Przeniesienie świata na zrównoważoną ścieżkę: utopia czy konieczność?”; „Równoważenie przyszłych ról życiowych i godnej pracy: perspektywy międzykulturowe”; „Przyszłe postrzeganie kobiet i mężczyzn w USA: kultura, płeć i godna praca”. W drugim dniu sesja plenarna ukierunkowana już była na bardziej szczegółowe zagadnienia doradztwa zawodowego. Prelegenci proponowali łączenie różnorodnych podejść i paradygmatów w doradztwie zawodowym. Stawiali pytania o to, w jakim stopniu może ono promować godne życie i godną pracę oraz jaką rolę odgrywają w tym osobiste zasoby użytkowników poradnictwa. Zwrócili również uwagę na znaczenie tzw. umiejętności geograficznych (*geo skills*) w tworzeniu sieci między różnorodnymi społecznościami i ekosystemami. Natomiast trzecia sesja plenarna odbyła się w ostatnim dniu konferencji i tym samym stanowiła jej podsumowanie i zakończenie. W tym dniu nastąpiło uroczyste wręczenie nagród za promowanie integrujących działań. Jedną z nich prof. Maria Duarte, przewodnicząca Sekcji Poradnictwa (sekcja 16) Międzynarodowego Stowarzyszenia Psychologii

Stosowanej (International Association of Applied Psychology – IAAP), wręczyła greckiemu Stowarzyszeniu dla Psychospołecznej Rehabilitacji i Integracji Zawodowej (PEPSAEE).

Oprócz sesji plenarnych odbyły się w blisko 80 grupach popołudniowe sesje tematyczne, z czego część w języku angielskim, a część w języku włoskim. Wszystkie one poświęcone były wyżej wymienionym ogólnym zagadnieniom konferencyjnym, starając się je osadzić w perspektywie przemian społecznych, kulturowych, politycznych oraz ekonomicznych współczesnego świata. Z jednej strony chodziło o zrozumienie tych przemian i zjawisk, z drugiej zaś o wypracowanie na przyszłość rozwiązań uwzględniających interesy i potrzeby różnych podmiotów uczestniczących w świecie pracy.

Głos Naukowego Towarzystwa Poradcoznawczego wybrzmiał na tej konferencji dwukrotnie. Po raz pierwszy jako wystąpienie Joanna Minty, Agnieszki Zembrzuskiej i Darii Zielińskiej-Pękał pt. „Narzędzie *Kalejdoskop Kariery* – w poszukiwaniu jakościowych metod doradztwa zawodowego” (*The Career Kaleidoscope tool in search of qualitative methods of career counselling*). Poświęcone ono było metodologicznym implikacjom narzędzia, którego prelegentki (wraz z Moniką Siurdyban i Anną Szczepińską) są współautorkami. Narzędzie to stanowi propozycję poradnictwa indywidualnego oraz grupowego w oparciu o koncepcję uczenia się (ze) szczęśliwych zbiegów okoliczności Krumboltza, koncepcję antykariery Ricka Jarowa oraz podejścia biograficznego Alheita i Schützego. Wybór takich koncepcji teoretycznych wskazuje z jednej strony na wielość możliwych rozwiązań w planowaniu przyszłości edukacyjno-zawodowej osób 13+, z drugiej zaś nadaje znaczenie nieprzewidywalnym aspektom rzeczywistości¹. Wystąpienie miało miejsce w jednej z popołudniowych grup tematycznych pod hasłem „Ramy i narzędzia doradztwa zawodowego”, prowadzonej przez prof. Marka Watsona z Uniwersytetu Nelsona Mandeli w Południowej Afryce. Drugim głosem było wystąpienie Anny Bilon i Joanny Minty pt. „Poradnictwo zawodowe jako instrument polityki uczenia się przez całe życie – perspektywa krytyczna” (*Career guidance as an instrument of lifelong learning policy – a critical perspective*). Dotyczyło ono krytycznej analizy związków i relacji pomiędzy poradnictwem kariery a uczeniem się i europejską polityką Lifelong Learning (LLL). Wychodząc z założenia, że poradnictwo jest elementem polityki LLL, badaczki wskazały na jego instrumentalną rolę wobec tej polityki. Jednocześnie podkreśliły, że poradnictwo jako złożona praktyka społeczna bywa „potrójnie uwikłane” – we wspomnianą politykę LLL, oczekiwania osób z niego korzystających oraz czasoprzestrzeń i porządek neoliberalny, instrumentalizujący wszystkie niemalże praktyki i sprowadzający je do kwestii ekonomicznych.

¹ Szerzej na temat budowy i wykorzystania narzędzia: Zembrzуска, A. (2016). Nowe narzędzie metodyczno-diagnostyczne *Kalejdoskop Kariery* – zastosowanie w procesie wspierania osób młodych w świecie naznaczonym zmianami/ *Career Kaleidoscope – a new methodical and diagnostic tool. How to use it in the process of supporting young people in the changing world. Studia Poradcoznawcze/Journal of Counselling*. vol. 5. s. 165–170/327–331.

Rezultatem owego potrójnego uwikłania często jest dość wąskie podejście do poradnictwa kariery, ograniczające je tylko do roli doradztwa zawodowego, które w ten sposób rozumiane ma wyznaczone bardzo wąskie cele i zadania, ściśle związane ze wspieraniem polityki LLL, niezależnie od sektora/resortu, w którym jest oferowane, rzadko uwzględniające potrzeby indywidualnego radzącego się. Wystąpienie zostało zaplanowane w grupie tematycznej pt. „Doradztwo zawodowe, poradnictwo i uczenie się w projektach europejskich”, kierowanej przez prof. Reid Hazel z Uniwersytetu w Canterbury w Wielkiej Brytanii.

Konferencji towarzyszyły również tematyczne zebrania i spotkania, m.in. seminarium sieci NICE „Innowacje w doradztwie i poradnictwie kariery w Europie” (NICE), obejmującej około 50 partnerów z 30 krajów europejskich. Większość z nich to instytucje szkolnictwa wyższego oferujące programy studiów w zakresie poradnictwa zawodowego i doradztwa lub angażujące się w badania naukowe. Spotkanie przedstawicieli uczelni i organizacji tworzących sieć NICE dotyczyło formalnego powołania Fundacji NICE. W trakcie seminarium obecni założyciele opracowali ramy działania Fundacji na kolejne trzy lata i, powołując Komisję Wyborczą i Komisję Etyki, wybrali pierwszy jej zarząd. Jednym z pierwszych ważnych wydarzeń realizowanych przez nowo utworzoną fundację będzie konferencja NICE pt. *Fostering the Dialogue Between Science and Practice in Career Guidance and Counselling*, która odbędzie się w Krakowie w dniach 5–8 września 2018 r.

Innym wydarzeniem była prezentacja opublikowanego pod redakcją Laury Noty oraz Salvatore Soresiego zbioru myśli, który został zatytułowany „...Dla Manifestu na rzecz integracji. Obawy, pomysły, intencje i hasła integracji” (...*For Manifesto in Favor of Inclusion. Concerns, Ideas, Intentions, and Passwords for Inclusion*). W publikacji znalazły się wypowiedzi autorów i autorek z wielu krajów. Dzieła się tam swoimi przemyśleniami na temat zagadnienia inkluzji społecznej oraz tego, jakimi sposobami można do niej dążyć.

Warto wspomnieć na koniec, że obrady plenarne konferencji odbywały się w pięknej scenerii padewskiego Ogrodu Botanicznego, sesje równoległe w budynkach uniwersyteckich, natomiast uroczyste zakończenie miało miejsce w zażytkowym szesnastowiecznym Palazzo del Bo, w reprezentacyjnej Aula Magna. To tu znajdziemy portrety sławnych Polaków, absolwentów Uniwersytetu w Padwie, między innymi Mikołaja Kopernika i Jana Kochanowskiego.